

СВІТОВА ЕКОНОМІКА ТА ГЛОБАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

УДК 332.142:336.02(477.8):338.45
JEL Classification R12, R58, R73
DOI 10.33111/EE.2026.56.LogvinovP

Pavlo Logvinov

*Ph.D. in Economic, Assoc. Prof. at
the Department of Finance n. a.
Viktor Fedosov, Kyiv National
Economic University named after
Vadym Hetman*

ORCID: 0000-0001-9855-0315

Павло Вадимович Логвінов

*к.е.н., доцент кафедри фінансів
імені Віктора Федосова,
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

КАРПАТСЬКИЙ РЕГІОН ЯК МАКРОРЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА

АНОТАЦІЯ. Дослідження операціоналізує поняття Карпатського макрорегіону як цілісної економічної системи, що охоплює території семи країн Центральної та Східної Європи. Проаналізовано еволюцію концепції макрорегіону в науковій літературі, виокремлено ключові ознаки економічної єдності Карпат: спільні географічні особливості, історичні зв'язки, структурні виклики розвитку та транскордонний характер взаємодій. Визначено роль України як важливого суб'єкта системи в межах регіону. Обґрунтовано необхідність формування спеціальної макрорегіональної стратегії ЄС для Карпат за аналогією з існуючими стратегіями для Дунайського, Балтійського, Адріатико-Іонічного та Альпійського регіонів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Карпатський регіон, макрорегіональна економічна система, фінансові інструменти, економічний розвиток, місцеві фінанси.

THE CARPATHIAN REGION AS A MACRO-REGIONAL ECONOMIC SYSTEM

ANNOTATION. The article substantiates the Carpathian region as a unique macro-regional economic system encompassing territories of seven Central and Eastern European countries (Czechia, Poland, Slovakia, Hungary, Romania, Serbia, Ukraine), with a population of approximately 18 million and an area of 190,000 km². The research relevance stems from the trend in European policies toward operationalizing the Carpathians as an object of an EU macro-regional strategy (analogous to the Danube, Baltic, Adriatic-Ionian, and Alpine strategies), addressing shared challenges-low competitiveness (GDP per capita <50 % of the EU average), demographic issues,

environmental vulnerability, and infrastructure deficits-via cross-border cooperation.

Theoretical foundations are analyzed from works by European and Ukrainian scholars, revealing gaps: insufficient study of financial instruments, climate impacts, and integrated development models. Key institutions identified include the Carpathian Convention (2003) and Euroregion, coordinating projects in sustainable tourism, green economy, transport, and energy under the «4C» model (coordination, cooperation, communication, capacity-building).

Development determinants are delineated: natural resource potential and the role of Ukrainian Carpathians in cross-border collaboration and European integration. Strengthening local finances is proposed through EU structural funds, Interreg projects, and EUSCARP to diversify the agrarian sector, ecotourism, and infrastructure.

Practical value. Conceptual framework supports policy formulation, cross-border investments, EU integration. Informs EUSCARP strategy, fund allocation, targeted interventions for mountain areas.

Conclusions highlight the practical implications of this conceptualization for cohesion policy, investment coordination, and sustainable regional economic development, with prospects for empirical research on financial mechanisms.

KEYWORDS: Carpathian region, macroregional economic system, financial instruments, economic development, local finance.

Вступ. В останні десятиліття у наукових роботах та європейських політиках спостерігається тенденція до виокремлення та операціоналізації поняття «Карпатський регіон» як окремої макрорегіональної економічної системи. Це відображає не лише географічну та природну унікальність Карпат, а й їхню роль як простору інтенсивної транскордонної взаємодії, що охоплює території семи країн Центральної та Східної Європи: Чехії, Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії, Сербії та України.

У сучасних українських і європейських дослідженнях Карпатський регіон розглядається як багатофункціональна система, що поєднує спільні екологічні, економічні, соціальні та культурні характеристики. Операціоналізація цього поняття передбачає виділення Карпатського регіону як об'єкта макрорегіональної політики з акцентом на інтеграцію територій, що мають спільні виклики та потенціал для розвитку транскордонної співпраці. Використання інституційних форм співпраці, таких як Карпатський Єврорегіон, став платформою для координації проєктів, обміну досвідом, розробки стратегій розвитку та залучення фінансування. Карпатський регіон дедалі частіше розглядається як потенційний об'єкт макрорегіональної стратегії ЄС за аналогією з уже існуючими стратегіями для Дунайського, Балтійського, Адріатико-Іонічного та Альпійського регіонів. Основні аргументи

на користь виокремлення включають необхідність спільної стратегії для подолання спільних викликів: низької економічної конкурентоспроможності, демографічних проблем, екологічної вразливості і недостатньої транспортної зв'язаності [1].

У доповідях Європейського парламенту та Європейської комісії неодноразово наголошується, що макрорегіональна стратегія для Карпат дозволить країнам-учасникам спільно планувати розвиток, координувати інвестиції, підвищувати ефективність використання ресурсів та посилювати економічну, соціальну й територіальну згуртованість [1]. Актуальність дослідження посилюється євроінтеграційними прагненнями України та необхідністю визначення місця українських Карпат у майбутній архітектурі європейського економічного простору.

Дослідження економічного розвитку Карпатського регіону характеризується значною різноманітністю підходів та методологічних засад. Фундаментальні теоретичні основи макрорегіональної співпраці в Карпатах розроблені в працях провідних європейських науковців. Зокрема, Сметковський та Рок (2016) у своєму дослідженні «The Carpathian Euroregion from the perspective of economic cooperation in peripheral regions» аналізують інституційні рамки транскордонної економічної співпраці та її вплив на розвиток периферійних регіонів [3].

Значний внесок у розуміння макрорегіональних процесів зроблено у аналітичних матеріалах Європейського парламенту, зокрема через звіт «A macro-regional strategy for the Carpathian region» (2019), який детально аналізує передумови та перспективи створення спеціальної макрорегіональної стратегії для Карпат [1]. Цей документ операціоналізує використання поняття Карпатського регіону і визначає чотири ключові напрями для використання структурних фондів ЄС: конкурентоспроможні Карпати, зелені Карпати, згуртовані Карпати та інституційну співпрацю.

Українська наукова економічна школа сформувала потужну базу досліджень Карпатського регіону. Химинець В.В. у монографії «Сталий розвиток Карпатського регіону в євроінтеграційній стратегії України» (2013) досліджує еколого-економічні аспекти розвитку регіону в контексті європейської інтеграції [5]. Автор підкреслює необхідність запровадження принципів екологічної економіки для забезпечення сталого розвитку.

Крупін В.Є. (2012) у своєму дослідженні «Економічний розвиток сільських територій Карпатського регіону України: стан, тенденції, перспективи» аналізує специфіку аграрного сектору регіону та виявляє необхідність диверсифікації виробництва [7].

Голей Ю. М. та Керімова С. І. (2013) у своєму дослідженні «Проблеми та перспективи розвитку економіки Карпатського регіону» виявили ключові проблеми сучасного розвитку, зокрема зниження обсягів промислового виробництва та високий рівень безробіття [9].

Сучасні тенденції та виклики економічного розвитку здійснено рядом науковців, зокрема Монинець В. В. (2022) у статті «Економічний розвиток гірських регіонів Карпат в умовах європейської інтеграції» досліджує сучасні виклики та можливості розвитку регіону в контексті євроінтеграційних процесів [8]. Автор наголошує на необхідності врахування кращої світової практики та диференційованого підходу до вирішення територіальної проблематики.

Значну роль у дослідженні Карпатського регіону відіграють міжнародні проекти та ініціативи. Проект EUROREG Варшавського університету під керівництвом Сметковського М. «Macroregional Carpathian Strategy — Proposed Actions» (2022) представляє комплексну оцінку потенціалу макрорегіональної стратегії [2].

Цибульська Ю. та Демедюк О. (2015) у своєму огляді «The challenges and prospects for development of the Carpathian region» аналізують проблеми та перспективи розвитку регіону на основі багатотомної монографії «Карпатський регіон: актуальні проблеми та перспективи розвитку» [10].

Аналіз літератури свідчить про певні прогалини в дослідженні економіки Карпатського регіону. Зокрема, недостатньо вивченими залишаються питання стійкого розвитку економіки гірських територій, впливу кліматичних змін на економічні процеси, а також механізми системного використання фінансових інструментів для розвитку регіону та усунення диспропорцій.

Потребує подальшого дослідження питання створення спільної макрорегіональної стратегії ЄС для Карпатського регіону (EUSCARP), яка могла б стати каталізатором економічного розвитку. Проект KARPAT (2020–2025) під керівництвом EUROREG має на меті заповнити ці прогалини через комплексний аналіз детермінант та можливостей соціально-економічного розвитку.

Недостатньо розробленими залишаються саме комплексні моделі Карпат як макрорегіональної економічної системи, що інтегрує просторові, інституційні та фінансові виміри регіонального розвитку. Це обумовлює актуальність даного дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування Карпатського регіону як макрорегіональної

економічної системи та виокремлення ключових детермінант його просторово-економічного розвитку в контексті європейської інтеграції.

Для досягнення мети поставлено наступні завдання:

- операціоналізувати поняття Карпатського регіону як об'єкта макрорегіональної політики;
- виокремити ключові ознаки економічної єдності Карпатського макрорегіону;
- проаналізувати географічні, демографічні та економічні параметри регіону з особливим акцентом на українську частину;
- ідентифікувати основні виклики та перспективи економічного розвитку Карпатського регіону.

Результати. Карпатський регіон являє собою унікальну макрорегіональну економічну систему, що охоплює території семи країн Центральної та Східної Європи з населенням близько 18 мільйонів осіб. Цей макрорегіон характеризується географічними особливостями, історичними зв'язками та економічними викликами, що створюють передумови для розвитку інноваційних механізмів транскордонної співпраці.

Операціоналізація поняття Карпатського регіону в науковій та політичній практиці передбачає виділення його як окремого об'єкта макрорегіональної політики з акцентом на інтеграцію територій, що мають спільні виклики та потенціал для розвитку транскордонної співпраці. Використання інституційних форм співпраці, таких як Карпатський Єврорегіон, створило платформу для координації проєктів, розробки стратегій розвитку та залучення фінансування.

Карпатський макрорегіон простягається на площі 190 тисяч квадратних кілометрів від австрійсько-чеського кордону на заході до румунсько-сербського кордону на південному сході, проходячи через територію Чехії, Польщі, Румунії, Словаччини, України та Угорщини. Через свою віддаленість та низьку щільність населення регіон залишається останньою великою зоною дикої природи центральної Європи з незайманими лісами, що є домом для рідкісних видів тваринного світу.

З економічної точки зору багато регіонів Карпат належать до найбільш бідніших в Європі, з ВВП на душу населення, що не перевищує 50 % від середнього рівня ЄС. Ця економічна диспропорція створює значні потреби у фінансових ресурсах для модернізації інфраструктури, розвитку людського капіталу та підтримки інноваційної економіки. За оцінками демографічних і економічних джерел, у Карпатському регіоні України проживає близько

6,5 мільйона осіб, що відповідає показнику більше 10 % усього населення країни. Така чисельність забезпечує регіону вагому роль у формуванні внутрішнього ринку праці, розвитку транскордонного співробітництва, а також у залученні інвестиційних і фінансових ресурсів із сусідніх держав Європейського Союзу.

Карпатський регіон виступає не лише як просторовий, а й як макрорегіональний економічний комплекс із потужним природно-ресурсним, туристичним і транзитним потенціалом. Саме тому питання ефективного використання механізмів транскордонної співпраці, а також посилення ролі України в європейському економічному просторі, є ключовими для забезпечення сталого розвитку цього унікального макрорегіону. Першим структурованим методичним документом, що дозволив розпочати відлік для операціоналізації поняття Карпатського регіону у юридичній та науковій площині, слід вважати рамкову Конвенцію, створену внаслідок впровадження проекту Карпатського єврорегіону як політичної ініціативи починаючи з 1993 році, підтриманої Угорщиною, Польщею та Україною, яка тепер також включає регіони з Румунії та Словаччини.

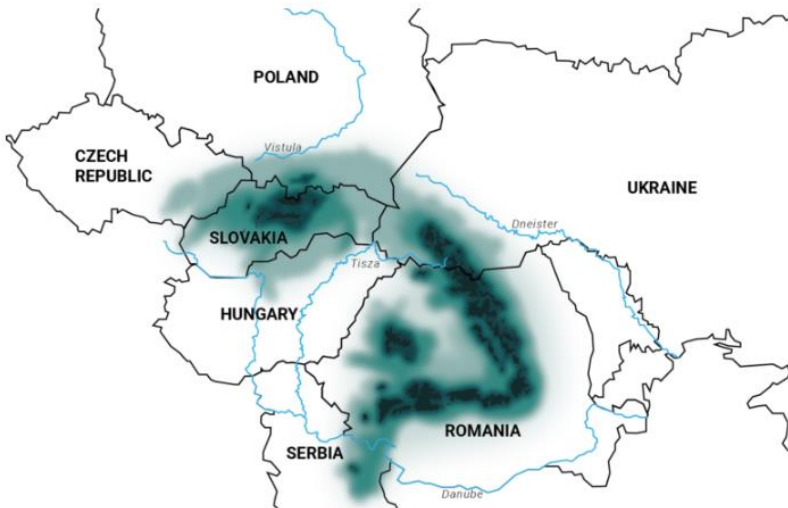

Рис. 1. Охоплення країн територією Карпатського макрорегіону

Джерело: сайт Carpathian Convention. <http://www.carpathianconvention.org/>

У 2003 році була підписана Карпатська конвенція [4] про захист та сталий розвиток Карпат сімома сторонами: Чехією, Угорщиною, Польщею, Румунією, Сербією, Словаччиною та Україною. Карпатська конвенція працює як рамкова угода, що окреслює загальні політичні цілі, спрямовані на сприяння інтегрованому підходу до збереження природної та культурної спадщини Карпатського регіону. Її тематичні сектори включають інтегрований підхід до управління земельними ресурсами; збереження та сталого використання біологічного та ландшафтного різноманіття; просторове планування; стале та інтегроване управління водними/річковими басейнами; стале сільське та лісове господарство; стале транспортування та інфраструктуру; сталий туризм; промисловість та енергетику; та інші сфери, що потребують координованого підходу. Карпатська конвенція допомогла створити та тісно співпрацює з трьома регіональними мережами: «Наука для Карпат» (S4C), створена у 2008 році як мережа науковців та дослідників; Експертна мережа Карпатської освіти для сталого розвитку (CESDEN); та Карпатська мережа охоронюваних територій (CNPA). Ці мережі включають експертів, практиків та інших місцевих зацікавлених сторін, які мобілізують ресурси та обмінюються знаннями.

Оскільки макрорегіон характеризується багатою екологічною цінністю, складною соціально-економічною ситуацією та поганою доступністю і зв'язністю, необхідна спеціально розроблена стратегія як для захисту навколишнього середовища, так і для стимулювання сталого соціально-економічного розвитку через посилену інституційну співпрацю та покращену інфраструктуру. Основними викликами для української частини Карпатського регіону є внутрішньорегіональні диспропорції, низький інфраструктурний рівень розвитку, депресивність окремих територій та екологічні проблеми [8]. Російська агресія проти України додатково ускладнила ситуацію, створивши нові виклики для регіонального розвитку [12]. Карпатський регіон має значний потенціал для розвитку зеленої економіки на основі відновлюваних джерел енергії, органічного сільського господарства та екотуризму [14]. Унікальні природні ресурси регіону створюють передумови для інноваційних рішень у сфері природокористування [5].

Впровадження принципів сталого розвитку потребує координованих зусиль всіх країн-учасниць та підтримки міжнародних організацій. Карпатська конвенція забезпечує інституційну рамку для такої координації. Розвиток зеленої економіки в гірських територіях потребує особливої уваги до збереження екосистемних

послуг, що мають не лише екологічну, але й значну економічну цінність. Диверсифікація сільської економіки через розвиток органічного землеробства, аграрного туризму та переробки місцевої сільськогосподарської продукції може стати драйвером економічного зростання в депресивних гірських районах [7]. Це вимагає скоординованої політики на національному та макрорегіональному рівнях із залученням місцевих фінансів та європейських структурних фондів.

Ефективне функціонування Карпатського макрорегіону як економічної системи потребує впровадження принципів мультирівневого врядування, що передбачає координацію дій на наднаціональному (ЄС), національному, регіональному та місцевому рівнях. Модель «4С» (координація, кооперація, комунікація, капітет) є ключовою для забезпечення ефективної взаємодії між різними рівнями управління [2]. Карпатський Євросоюз виступає важливим інструментом горизонтальної координації між адміністраціями різних країн, забезпечуючи платформу для обміну досвідом, розробки спільних проєктів та лобювання спільних інтересів на європейському рівні. Проте інституційна спроможність місцевих органів влади в різних країнах Карпатського макрорегіону відрізняються, що створює бар'єри для ефективної співпраці.

Посилення інституційної спроможності українських Карпатських областей є критично важливим для повноцінної участі в майбутній макрорегіональній стратегії EUSCARP. Це включає розвиток компетенцій у сфері проєктного менеджменту, стратегічного планування, міжнародної співпраці та залучення європейського фінансування.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що Карпатський регіон являє собою цілісну макрорегіональну економічну систему зі спільними структурними проблемами та значним потенціалом розвитку. Операціоналізація поняття Карпатського макрорегіону в науковій літературі та європейських політичних документах відображає об'єктивну потребу в координованому підході до вирішення спільних викликів семи країн, території яких охоплює гірська система Карпат. Ключовими ознаками Карпатського регіону як макрорегіональної економічної системи є: спільні географічні та екологічні характеристики; історично сформовані транскордонні зв'язки; структурна подібність економічних викликів (низька конкурентоспроможність, демографічні проблеми, інфраструктурні дефіцити); наявність інституційних платформ співпраці (Карпатська конвенція, Кар-

патський Єврорегіон); спільний інтерес у збереженні унікальних екосистем та розвитку зеленої економіки.

Основними викликами для економічного розвитку Карпатського макрорегіону залишаються: низький рівень економічної конкурентоспроможності порівняно з середніми показниками ЄС; недостатня транспортна зв'язність та інфраструктурні дефіцити; демографічні проблеми (старіння населення, міграційний відплив молоді); екологічні загрози (вирубка лісів, ерозія ґрунтів, втрата біорізноманіття); обмежена інституційна спроможність регіональних та місцевих органів влади для ефективної участі в транскордонних програмах.

Концептуалізація Карпатського регіону як макрорегіональної економічної системи має не лише теоретичне, але й практичне значення для формування політики регіонального розвитку, координації транскордонних інвестицій та інтеграції в європейські механізми просторового планування. Це створює основу для подальших емпіричних досліджень та обґрунтування конкретних політичних рекомендацій.

Література

1. European Parliament. A macro-regional strategy for the Carpathian region. Briefing. 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642257/EPRS_BRI\(2019\)642257_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642257/EPRS_BRI(2019)642257_EN.pdf)
2. Smętkowski M. et al. Macroregional Carpathian Strategy — Proposed Actions. Warsaw: EUROREG, University of Warsaw, 2022. 156 p. URL: https://www.euroreg.uw.edu.pl/dane/web_euroreg_publications_files/9663/raport_final_eng_rev_fin_cover_1_fin.pdf
3. Smętkowski M., Rok J. The Carpathian Euroregion from the perspective of economic cooperation in peripheral regions. MPRA Paper. 2016. No. 82763. URL: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/82763/>
4. Державне агентство лісових ресурсів України. Карпатська конвенція. Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/mizhnarodna-diyalnist/karpataska-konvenciya>
5. Khymynets V. V. Sustainable development of the Carpathian region in the European integration strategy of Ukraine. Uzhhorod National University, 2013. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/3381>
6. Rudi H., Khymynets V. The correlation sustainable development with the economy and policy of environmental protection. Journal of Environmental Management and Tourism. 2019. Vol. 10, No. 2. P. 339–346.

7. Крупін В.Є. Економічний розвиток сільських територій Карпатського регіону України: стан, тенденції, перспективи. Регіональна економіка. 2012. № 1. С. 54–63.

8. Monynets V. V. Economic development of mountain regions of the Carpathians in conditions of European integration. Scientific Journal «Law and Public Administration». 2022. No. 2. P. 136–143. URL: <https://nzlulp.org.ua/index.php/journal/article/download/523/484/>

9. Голей Ю. М., Керімова С. І. Проблеми та перспективи розвитку економіки Карпатського регіону. Сучасні підходи до управління підприємством. 2013. URL: http://confcontact.com/2013_03_15/10_Goley.htm

10. Tsybulska Y., Demediuk O. The challenges and prospects for development of the Carpathian region. EuroTimes. 2015. No. 19. P. 181–185. URL: <https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/46394/ssoar-46394-2015-1.pdf>

11. Про затвердження Державної програми розвитку гірських населених пунктів Карпатського регіону на період до 2027 року: постанова Кабінету Міністрів України від 11 груд. 2019 р. № 1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2019-%D0%BF#Text>

12. EUROREG. Determinants and opportunities for the socio-economic and spatial development of the Carpathian region — KARPAT. University of Warsaw, 2020–2025. URL: <https://www.euroreg.uw.edu.pl/en/research/determinants-and-opportunities-for-the-socio-economic-and-spatial-development-of-the-carpathian-region-karpat>

13. European Carpathian Region Cooperation. Towards a Carpathian Macroregional Strategy. 2020. URL: <https://www.ecrcor.eu/download-file/19>

14. Government of Poland. Carpathian Strategy. September 2018. URL: https://www.gov.pl/documents/33377/436740/Carpathian_Strategy_September_2018.pdf

References

1. European Parliament. (2019). A macro-regional strategy for the Carpathian region. Briefing. Retrieved from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642257/EPRS_BRI\(2019\)642257_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642257/EPRS_BRI(2019)642257_EN.pdf) [in English]

2. Smętkowski, M., et al. (2022). Macroregional Carpathian Strategy — Proposed Actions. Warsaw: EUROREG, University of Warsaw. Retrieved from https://www.euroreg.uw.edu.pl/dane/web_euroreg_publications_files/9663/raport_final_eng_rev_fin_cover_1_fin.pdf [in English]

3. Smętkowski, M., & Rok, J. (2016). The Carpathian Euroregion from the perspective of economic cooperation in peripheral regions. MPRA Paper, 82763. Retrieved from <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/82763/> [in English]

4. Derzhavne ahentstvo lisovykh resursiv Ukrainy. Karpatska konventsiiia [Carpathian Convention]. Ramkova konventsiiia pro okhoronu ta

stalyi rozvytok Karpat [Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians]. Retrieved from <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/mizhnarodna-diyalnist/karpatska-konvenciya> [in Ukrainian]

5. Khymynets, V. V. (2013). Sustainable development of the Carpathian region in the European integration strategy of Ukraine. Uzhhorod National University. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/3381> [in English]

6. Rudi, H., & Khymynets, V. (2019). The correlation sustainable development with the economy and policy of environmental protection. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 10(2), 339–346. [in English]

7. Krupin, V. Ye. (2012). Ekonomichnyi rozvytok silskykh terytorii Karpatskoho rehionu Ukrainy: stan, tendentsii, perspektyvy [Economic development of rural territories of the Carpathian region of Ukraine: status, trends, prospects]. *Rehionalna ekonomika (Regional Economy)*, 1, 54–63. [in Ukrainian]

8. Monynets, V. V. (2022). Economic development of mountain regions of the Carpathians in conditions of European integration. *Scientific Journal «Law and Public Administration»*, 2, 136–143. Retrieved from <https://nzlubbp.org.ua/index.php/journal/article/download/523/484/> [in English]

9. Holei, Yu.M., & Kerimova, S.I. (2013). Problemy ta perspektyvy rozvytku ekonomiky Karpatskoho rehionu [Problems and prospects of economic development of the Carpathian region]. *Suchasni pidkhody do upravlinnia pidpriemstvom [Modern approaches to enterprise management]*. Retrieved from http://confcontact.com/2013_03_15/10_Goley.htm [in Ukrainian]

10. Tsybul'ska, Y., & Demediuk, O. (2015). The challenges and prospects for development of the Carpathian region. *Eurolimes*, 19, 181–185. Retrieved from <https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/46394/ssoar-46394-2015-1.pdf> [in English]

11. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku hirskykh naselenykh punktiv Karpatskoho rehionu na period do 2027 roku: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 hrudnia 2019 r. № 1104 [On approval of the State Program for the development of mountain settlements of the Carpathian region for the period up to 2027: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 11, 2019, No. 1104]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian]

12. EUROREG. (2020-2025). Determinants and opportunities for the socio-economic and spatial development of the Carpathian region — KARPAT. University of Warsaw. Retrieved from <https://www.euroreg.uw.edu.pl/en/research/determinants-and-opportunities-for-the-socio-economic-and-spatial-development-of-the-carpathian-region-karpat> [in English]

13. European Carpathian Region Cooperation. (2020). Towards a Carpathian Macroregional Strategy. Retrieved from <https://www.ecrcor.eu/download-file/19> [in English]

14. Government of Poland. (2018). Carpathian Strategy. Retrieved from https://www.gov.pl/documents/33377/436740/Carpathian_Strategy_September_2018.pdf [in English]

Стаття надійшла до редакції 08.03.2026 р.

УДК 334.012.64:332.1

JEL L31, R58, O18

DOI 10.33111/EE.2026.56.KozhukhivskyyO_ChubO

Oleksandr Kozhukhivskyy
*PhD Studen, Kyiv National
University of Economics named
after Vadym Hetman*

Кожухівський Олександр Сергійович
*аспірант Київського національного
економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

ORCID ID: 0009-0003-1668-7855

Oksana Chub
*senior lecturer of Business
Economics and Entrepreneurship
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman*

Чуб Оксана Володимирівна
*старший викладач кафедри бізнес-
економіки та підприємництва
Київський національний
економічний університет
ім. Вадима Гетьмана*

ORCID ID: 0000-0002-7117-1750

МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. У статті досліджено механізми підтримки соціального підприємництва в контексті реалізації регіональної політики України. Визначено роль соціальних підприємств у вирішенні соціально-економічних проблем територій, зокрема у період післявоєнного відновлення економіки. Проаналізовано інституційні, фінансові та організаційні інструменти стимулювання розвитку соціального підприємництва на регіональному рівні. Особливу увагу приділено ролі органів місцевого самоврядування у формуванні сприятливого середовища для функціонування соціальних підприємств. Узагальнено міжнародний досвід підтримки соціального підприємництва та визначено можливості його адаптації в Україні. Обґрунтовано необхідність розвитку комплексної системи підтримки соціальних підприємств у регіонах з урахуванням принципів сталого та інклюзивного розвитку.